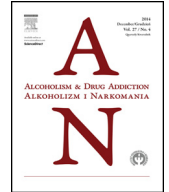

Dostępne online www.sciencedirect.com

ScienceDirect

journal homepage: www.elsevier.com/locate/alkona

Artykuł oryginalny/Original article

Czynniki kształtujące szwedzki rynek alkoholowy w warunkach zmian monopolu państwowego

Factors shaping the Swedish alcohol market in the context of the changes in the state monopoly

Piotr Wetoszka *

Katedra Polityki Gospodarczej, Społecznej i Regionalnej, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin, Polska

INFORMACJE O ARTYKULE

Historia artykułu:

Otrzymano: 26.04.2016

Zaakceptowano: 03.11.2016

Dostępne online: 23.11.2016

Keywords:

Alcohol

State monopoly

Health policy

Sweden

Demonopolisation

ABSTRACT

Introduction: The social costs of alcohol consumption in Sweden are still a challenge for alcohol policy. The privileges of the alcohol monopoly ‘Systembolaget’ established in 1950s of twentieth century have been gradually stepped back since Sweden's access to the EU. The author's aim is to verify the thesis of the complementary character of instruments for affecting the alcohol market (*i.e.* the regulatory and allocation policy) under conditions of the internal and external pressures on the Swedish monopoly.

Method: The methodology involves a critical study of recent literature works and legal documents as well as an analysis of statistical data.

Results: While effectively restricting the physical availability of alcohol, the monopoly succeeded also in shaping social attitudes to alcohol consumption. Regulations of excise duty rates and social campaigns made it possible for ‘Systembolaget’ to promote moderate alcohol consumption and effectively encourage the use of wine instead of other alcohol types.

Discussion: The undertaken analysis opens the way to a discussion on the possible effects of demonopolisation. Along with concerns regarding age limits controls in a free market model, an important argument against the abolition of ‘Systembolaget’ is its potential in meeting consumer expectations and shaping public opinion.

* Adres do korespondencji: Katedra Polityki Gospodarczej, Społecznej i Regionalnej, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Plac Marii Curie-Skłodowskiej 5, 20-031 Lublin, Polska. Tel.: +48 519 120 997.

Adres email: piotr.wetoszka@umcs.pl

Peer review under responsibility of Institute of Psychiatry and Neurology.

<http://dx.doi.org/10.1016/j.alkona.2016.11.002>

0867-4361/© 2016 Institute of Psychiatry and Neurology. Production and hosting by Elsevier Sp. z o.o. This is an open access article under the CC BY-NC-ND license (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>).

Conclusions: The thesis of the complementary character of alcohol policy instruments can be verified positively. Liberal tendencies in EU regulations make the allocative policy, with support of regulatory policy, a natural way to stabilise the monopoly's market share. Its publicity campaigns can be a lesson for countries with more liberal alcohol policies, including Poland.

© 2016 Institute of Psychiatry and Neurology. Production and hosting by Elsevier Sp. z o.o. This is an open access article under the CC BY-NC-ND license (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>).

STRESZCZENIE

Słowa kluczowe:
alkohol
monopol państwowy
polityka zdrowotna
Szwecja
demonopolizacja

Wprowadzenie: Społeczne konsekwencje konsumpcji alkoholu w Szwecji stanowią istotne wyzwanie dla państwowej polityki alkoholowej. Zakres przywilejów utworzonego w latach 50. XX w. monopolu spirytusowego był stopniowo ograniczany wraz z akcesją Szwecji do UE. Celem autora jest sprawdzenie tezy o komplementarnym charakterze instrumentów oddziaływania na rynek alkoholowy (w ramach polityki regulacyjnej i alokacyjnej) w warunkach presji otoczenia zewnętrznego i wewnętrznego na działalność szwedzkiego monopolu.

Metoda: Przeprowadzono krytyczne studium literatury przedmiotu i wybranych aktów prawnych oraz analizę zagregowanych danych statystycznych.

Wyniki: Przy skutecznym wykorzystaniu narzędzi ograniczania fizycznej dostępności alkoholu szwedzki monopol efektywnie wdrażał narzędzia kształtowania społecznych postaw wobec spożywania trunków oraz kształtowania opinii publicznej. Regulacja stawek akcyzy wraz z polityką oddziaływania na opinię publiczną (*publicity*) umożliwiły monopolowi realizację celu promowania umiarkowanej konsumpcji alkoholu ze zwiększonym udziałem wina zamiast alkoholu spirytusowego i mocnego piwa.

Omówienie: Analiza przemian na szwedzkim rynku alkoholowym otwiera drogę do dyskusji na temat możliwych korzyści i zagrożeń płynących z demonopolizacji rynku. Poza obawami m.in. przed wątpliwym rygiorem przestrzegania limitów wiekowych w wolnorynkowym modelu sprzedaży ważnym argumentem przeciwników demonopolizacji jest zdolność monopolu Systembolaget do wychodzenia naprzeciw oczekiwaniom konsumentów i kształtowania opinii publicznej.

Wnioski: Wyjściowa teza o komplementarnym charakterze instrumentów polityki alkoholowej może zostać potwierdzona. Wobec liberalizacji wspólnego rynku Unii Europejskiej, naturalne wydaje się sięganie po instrumenty polityki alokacyjnej, które w znaczący sposób, ale nie bez wsparcia polityki regulacyjnej, przyczyniły się do utrzymania pozycji szwedzkiego monopolu na rynku. Ponadto jego polityka oddziaływania na opinię publiczną może służyć za przykład dla krajów o bardziej liberalnych politykach alkoholowych, w tym dla Polski.

© 2016 Institute of Psychiatry and Neurology. Production and hosting by Elsevier Sp. z o.o. This is an open access article under the CC BY-NC-ND license (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>).

Wprowadzenie

Konsumpcja alkoholu niesie za sobą zarówno zagrożenia, jak i korzyści. Zadaniem państwa powinno być wykorzystanie instrumentów regulacji rynku alkoholowego w taki sposób, aby minimalizować społeczne koszty spożycia przy jednoczesnym

promowaniu zdrowego stylu życia. Narzędzia polityki alkoholowej są zróżnicowane w skali globalnej, a także wewnątrz grup państw podobnych pod względem historii społecznej, co pokazuje przykład krajów nordyckich.

Przedmiotem poniższych rozważań jest szwedzka polityka alkoholowa z państwowym monopolem

Download English Version:

<https://daneshyari.com/en/article/7261435>

Download Persian Version:

<https://daneshyari.com/article/7261435>

[Daneshyari.com](https://daneshyari.com)